SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CI No. 188. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 4, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 4-го ЖОВТНЯ 1994. Ч. 188. РІК CI

Пам'ятаймо про Україну!

РУХ ПРОТЕСТУЄ

Київ (УНІАР). — Народний Рух України оприлюднив звернення з приводу деяких моментів зовнішньо-політичної позиції Російської Федерації, викладених президентом цієї держави Борісом Єльцином у виступі на Генеральній асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

У заяві підкреслено: „Позиція РФ, викладена її президентом, свідчить про намір проведення великодержавної політики, спрямованої з одного боку на розподіл світових сфер впливу, а з другого на відтворення російської імперії у новій формі. Такий зовнішньо-політичний напрям найбільшої країни Союзу Незалежних Держав об'єктивно спрямований на створення атмосфери конфліктів і конфронтації, що несе загрозу всьому людству.

Вважаємо, що окреслена президентом Росії позиція ускладнить схвалення міждержавного договору про дружбу та співробітництво. Звертаємося до Уряду України, його зовнішньо-політичних відомст з пропозицією дати рішучу відсіч спробам обмеження суверинітету України.

Звертаємо увагу країн розвинутої демократії на необхідність окреслення позиції щодо підтримки України у справі збереження її державного суверинітету та територіяльної цілісности“.

Праця над договором України з Росією продовжується

Київ (УНІАР). — Керівник пресової служби Президента, Михайло Дорошенко під час чергової інформаційної зустрічі представників преси, повідомив: „Відвідини Боріса Єльцина до Києва відкладається з тієї причини, що не всі точки проєкту договору між Україною та Росією остаточно узгоджені. З боку України є бажання підписати такий широкомаштабний договір, але він не повинен завдати шкоди її національним інтересам. Є потреба подальших зустрічей експертів з обох боків“.

Аналізуючи останні події у Криму, М. Дорошенко сказав: „Якщо йдеться про заяву голови Верховної Ради Криму С. Цекова про те, що він готовий відійти у разі аналогічного кроку президента Ю. Мєшкова, то я думаю це не те, що вимагається у запропонованому Президентом України, нульовому варіянті. І це не є виконання постанови ВР України з цього питання“.

Критикуючи ідею членів Соціялістичної Партії України про створення при апараті ВР України установи, що контролювала б діяльністю місцевих рад, М. Дорошенко зазначив, що розмежування функцій виконавчої та законодавчої влади в Україні остаточно відбудеться, очевидно, після того, як Президент Л. Кучма викладе свою програму виходу України з кризи.

„Створення вертикалі виконавчої влади започатковано двома указами Президента. Той проєкт закону про місцеві ради, що його вже схвалено в першому читанні ВР, не розв'яже проблеми, а тільки її загострить. Президент тепер подає до ВР пропозиції щодо внесення поправок до цього проєкту закону. Вони обговорювалися під час недавньої зустрічі Президента з головами обласних рад у Запоріжжі. За результатами зустрічі ухвалене їхнє звернення до ВР на підтримку пропозицій Президента. Йдеться про те, що в області єдиним представником, наділеним уповноваженнями державної влади, має бути голова обласної ради. Ради повинні виконувати функції органів місцевого самоврядування“.

Чи відкриється 1-го жовтня валютна біржа? На це питання М. Дорошенко відповів: „Під час зустрічі з шахтарями Президент сказав, що валютна біржа працюватиме“.

В УКРАЇНІ ПОЧАВСЯ ШКІЛЬНИЙ РІК

Київ (УНІАР). — На засіданні Колегії Міністерства Освіти України стверджено, що із заплянованих 301 школи введена в дію лише 61 із 170 дошкільних закладів 29, дуже повільно здійснюється будівництво шкіл. Через брак фондів на енерго та теплопостачання існує загроза закриття багатьох закладів освіти вже в листопаді-грудні цього року.

Але, не зважаючи на кризову ситуацію в економіці країни і вийнятково складні умови в освіті, завдяки ентузіязмові педагогічних груп і зусиллям органів освіти новий навчальний рік розпочався організовано майже всюди. Першого вересня розпочали навчання 6.9 міл. учнів у 21,000 загальноосвітніх школах,. 870,000 студентів у 358 вищих навчальних установах і понад 600,000 учнів у 1,117 професійних училищах. Майже 2 міл. дітей відвідують дошкільні заклади, кількість яких становить 23,000.

Відповідно до національного складу населення удосконалюється шкільна мережа. На сьогодні в Україні 3.9 міл. учнів (57 відсотків) навчається українською мовою. 2.9 міл. (42 відсотки) російською мовою, а 5.3 тисяч (0.8 відсотків) мовами інших національностей. Розвивається мережа навчально-виховних закладів нового типу. Навчальний рік розпочали понад 200 гімназій та ліцеїв, 70 вищих професійних училищ, шість училищ-агрофірм і п'ять художніх професійних училищ.

Значних втрат освіті завдає масова плинність учительських кадрів, в першу чергу найбільш кваліфікованих і досвідчених. У вищих навчальних установах забезпечення викладачами в деяких спеціяльностях становить лише 60 відсотків.

Колеґія Міністерства Освіти взяла за основу приймання студентів до вищих навчальних установ і на наступний рік систему іспитування.

Прийнято плян відзначення 50-річчя смерти Митрополита Андрея

У четвер, 15-го вересня ц. р. в Ню Йорку, відбулася зустріч Ділового громадського комітету для відзначення 50-річчя з дня смерти Слуги Божого Митрополита Андрея з представниками українських установ й організацій, в якій взяло участь біля 30 осіб.

Вітаючи присутніх представників організацій та установ, голова Ділового комітету Микола Галів відмітив, що ця зустріч відбувається згідно з постановою, яку було намічено на основуючій зустрічі, що відбулась 7-го червня ц. р., щоби відбути у повакаційному часі і при цій нагоді подати випрацьований плян відзначень і дати можливість усім представникам установ й організацій включитись у широкий Громадський комітет для відзначення цієї вийняткової дати. Слуга Божий Митрополит Андрей був такою великою особистістю так на церковному, як і національному відтинках життя, яких не було багато не тільки в українській історії, але і у всесвітній. Тому постараймось, хоч у 50-річчя смерти згадати його світлу пам'ять. Може в майбутньому будуть написані про Слугу Божого Андрея монументальні твори. З дальшої перспективи часу Митрополит стане виразнішим, коли зникнуть всякі шовіністично-неприродні анімозії серед наших сусудів. Слуга Божий Андрей заслуговує на наше гідне і достойне відзначення. Він повинен стати нашим світильником не тільки для українців-католиків, але для всіх українців. Слуга Божий Андрей був справжнім неперевершеним практикуючим християнином, великим українським патріотом і гуманістом, який для всіх мав добре слово, допоміжну руку і любов. М. Галів нагадав, що припадково, Синод українських владик УКЦеркви, що відбувся у лютому 1994 року у Львові прийняв постанову, щоби гідно і достойно відзначити 50-річчя смерти Слуги Божого Андрея.

Про постання нашого комітету, який без сумніву має ширше значення ак тільки льокально, повідомлено Владику Василя Лостена та накреслено загальні рамки святкування. Владика поблагословив накреслений плян.

Продовжуючи інформацію, М. Галів сказав, що 5-го листопада ц. р. має відбутись наукова конференція в НТШ з участю чужинецьких і українських доповідачів, про що вже згадувалось. Святочну академію на пошану Слуги Божого Андрея заплянованo на неділю, 4-го грудня ц. р. в залі Фешин Інституту, 27-ма вулиця, з участю хору „Думка“ з Ню Йорку, хору „Прометей“ з Філядельфії, вокалістів і рецитації у мистецькому виконанні. На виголошення святочної промови запрошено о. пароха Патрикія Пащака, ЧСВВ.

М. Галів піддав під розвагу справу фінансів. Комітет не диспонує жодними фінансами, а для здійснення накресленого пляну це конечно потрібно. Після обміну думками на цю тему запропоновано написати листи до поодиноких установ й організацій з проханням, щоби вони склали свої пожертви, які будуть оголошені. До речі

(Закінчення на стор. 3)

НОРВЕГІЯ ДОПОМАГАЄ УКРАЇНІ

Київ (УНІАР). — Уряд Норвегії вирішив надати Україні фінансову допомогу в сумі 500,000 дол. Ці фонди будуть використані на придбання ліків та медичного устаткування для вояків, які бепосередньо братимуть участь у процесі демонтажу ядерної зброї.

Про це заявила заступник міністра закордонних справ Норвеґії Сірі Бєрке на пресовій конференції, яку провела спільно із заступником міністра закордонних справ України Борисом Тарасюком. Пресова конференція була присвячена підсумкам відвідин в Україну делеґації міністерства закордонних справ Норвеґії, де наголошувалося, що обидві країни готові до поширення контактів. „Адже ми, — підкреслила С. Б'єрке, — після розподілу Европи знаходимося в одному човні. І перед нами усіма стоять одні проблеми — забезпечення ґарантій національної безпеки“.

У перебігу відвідин відбувся обмін думками, щодо політики України в галузі ядерного роззброєння. Підписано документи: угоду про негайне сповіщення ядерних катастроф та обмін інформаціями про ядерні устаткування, яку з українського боку підписав перший заступник голови Державного комітету з ядерної та радіяційної безпеки Смишляєв, як і угоду між МЗС України та Норвеґії.

Під час відвідин були підтверджені запрошення міністрам закордонних справ відвідати Україну та Норвеґію.

ВИСТАВКА КАРТИН

Філядельфія. — З нагоди тижня Українського Музею 67-ий Відділ Союзу Українок у Філядельфії влаштовує збірну виставку картин і скульптур, відкриття якої відбудеться у п'ятницю, 7-го жовтня, о год. 8-ій вечора в УОКЦентрі, 700 Сідар ровд. Додаткові інформації стосовно мистців, твори яких будуть представлені, та годин, коли виставка буде відкрита, можна одержати із „Свободи“. ч. 185 з 29-го вересня ц.р.

Узгіднили права міґрації і поселення

Київ (УНІАР). — Міжнародна конференція з питань міграції та репатріяції у державах Прибалтики та Союзу Незалежних Держав, що відбулася в Юрмалі, завершилась прийняттям резолюції, яка підтверджує невід'ємне право людини на вільний вибір місця проживання.

Учасники конференції визнали потребу більш широкого політичного розуміння проблем добровільного переселення з боку міжнародної громадськости, активного організованого та фінансового сприяння цьому процесі, вважаючи це важливим фактором стабільности в країнах СНД і Прибалтики.

З метою практичного вирішення питань переселення представники шести держав — Латвії, Литви, Естонії, України, Росії та Білорусі погодилися утворити координаційну раду з участю Міжнародної організації з питань міграції.

Помер д-р В. Гординський

Нюарк, Н. Дж. — В суботу, 1-го жовтня, тут помер після довгої недуги д-р Володимир Гординський на 79-му році життя.

Св. п. д-р В. Гординський

Як специяліст у клінічній біохемії працював довгі роки, як науковий керівник лябораторій шпиталя св. Марії в Орендж, Н. Дж., як також і дорадник з'єднаних шпиталів міста Орендж, Н. Дж. Член ряду наукових товариств, він отримав численні відзначення, в тому був проголошений хеміком року, а останньо в 1992 році дістав меморіяльну нагороду ім. Бернарда Ґерулята Американської соціяції для клінічної хемії за свою довголітню успішну працю на полі біохемії і вклад у допомогу дослідів над хворобами дітей у наслідок радіяції з атомної катастрофи у Чорнобилі.

Д-р В. Гординський після відходу на емеритуру в 1990 році посвятився всеціло праці для заснування і наладнання лябораторії у львівському шпиталі для дітей із проблемами в наслідок катастрофи у Чорнобилі. Прийнявши пост віцепрезидента Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, він чотири рази відвідував Україну, даючи лекції та вивчаючи молоді медичні сили у лябораторійних дослідах. У роках 1991—92 у співпраці із Союзом Українок Америки постарався про доставу до Львівської спеціялізованої дитячої лікарні відповідного наладнання для лябораторійної діягностики. Там теж зорганізував перші курси навчання, а відтак дав можливість вивчати ведення такої лябораторії молодим специялістам із львівської лікарні в ЗСА.

Автор численних наукових праць з ділянки біохемії, д-р В. Гординський був широко відомий в українській громаді як любитель мистецтва і його знавець із прегарною приватною збіркою мистецьких картин. Часто дописував до фахових журналів, але також до загальних, в тому і до „Свободи“. Д-р В. Гординський залишив у смутку велику родину, якою дуже дорожив, а це дружину Тамару три дочки — Оленку, Ксеню і Христину з мужами і восьмеро внуків. Перед роком дуже важко пережив смерть незвичайно близького йому брата, мистця і поета Святослава.

Похорон і відправи відбудуться у вівторок з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку на український православний цвинтар св Андрія Первозванного у Савт Бавнд Бруку.

Про д-р В, Гординського появилася в американському щоденнику „Стар-Леджер“ довша посмертна згадка у виданні з неділі 2-го жовтня.

У СВІТІ

ТИСЯЧІ МЕХІКАНЦІВ прийшли до головної квартири Інституційно-революційної партії, щоб попрощатися з її генеральним секретарем Хозе Франсіско Руїза Масію, якого вбили у середу, 28-го вересня. Серед присутніх, які прийшли попрощатися з політиком, що займав другий за важливістю пост у правлячій партії, були президент Мехіко Карльос Салінас і президент-елект Ернесто Седільо, який займе пост президента 1-го грудня. 48-річний Х. Масію був вбитий у середу при виході з готелю, де відбулися збори членів Інституційно-революційної партії, вибраних недавно в парлямент. Вбивство Масію — друге вбивство відомого мехіканського політика в цьому році.

„РОСІЯ НЕ ПІДЕ З міжнародного ринку торгівлі золотом, — сказав заступник голови російського комітету у справах дорогоцінних металів Юрій Котляр, — і помилково думати, що послаблення у сфері внутрішньої торгівлі золотом матимуть серйозний вплив на експорт золота“. Ю. Котляр сказав, що недавній указ президента Боріса Єльцина відкриває можливість для торгівлі золотом всередині країни і кладе кінець державній монополії. За його даними, вже 25 банків дістали ліцензії на торгівлю золотом.

ЛІДЕР ЛІБЕРАЛЬНО-демократичної партії Росії Владімір Жириновський повідомив журналістів, що 26-го жовтня відлітає в Ірак, де, за його словами, при сприянні ЛДПР повинна відбутися міжнародна конференція на підтримку Іраку. „Ми — за скасування всіх санкцій проти Іраку, всієї бльокади, щоб Ірак міг спокійно функціонувати як будь-яка інша держава на землі“, — сказав він. За словами лідера ЛДПР, під час перебування в Іраку він, можливо, зустрінеться з Саддамом Гуссейном, однак уточнив, що „наперед ніхто ніяких зобов'язань ні з нашого, ні з їхнього боку не дає. Там ми, можливо, зустрінемося зі всіми, хто захоче з нами зустрітися“, — сказав він. Відповідаючи на запитання про своє особисте ставлення до Гуссейна, Жириновський сказав, що воно „нормальне“ і схарактеризував іракського лідера як „мужнього президента“.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕЧНІ ДЖОГАР Дудаєв, як повідомили в керівництві опозиційної Тимчасової ради, „залишив межі республіки і вилетів, як здогадуються, в Йорданію або Лібію“. Яким способом в умовах повітряної бльокади Чечні Дудаєву вдалося вилетіти з республіки, покищо невідомо. Хоч місцева телевізія і радіо передають виступи Дудаєва, в Ґрозному, столиці Чечні, циркулюють чутки про його втечу. У відповідь на запитання кореспондентів амбасадор Лівії в Росії Госні Шаабан сказав, що у Тріполі „нема підстав приймати президента Чечні“. За його словами, „Дудаєв може поїхати, куди хоче, але питання в тому, чи буде він там прийнятий“. “Я не бачу підстав приймати його“, — сказав амбасадор.

ДВОЄ ОЗБРОЄНИХ осіб захопили чотирьох закладників на летовищі норвезького міста Санненфьорд, вимагаючи викупу в сумі 10 міл. дол. і надання можливости без перешкод вилетіти з країни. Після короткочасної стрілянини поліція знешкодила злочинців. Як виявилося, це були чех і хорват. Під час поліцейської операції чех був убитий, а хорват заарештовани.

АДМІНІСТРАЦІЯ СЕЛА Бутки Свердловської области на Уралі, де народився нинішній президент Росії, висунула проєкт створення в селі музею Боріса Єльцина. Повідомляючи про це, „Комсомольская Правда“ пише, що „проєкт вже підтримали 4,000 місцевих мешканців“. „Експозиція, — додає газета, — повинна включати документи і фотографії, які відбивають різні етапи життєвого шляху видатного державного діяча і колишнього леніниця. Її плянується розмістити в будинку тітки Єльцина — Анни Василівної“. Голова місцевої адміністрації Галина Філімова зауважила: “Переважно музеї присвячують мертвим. Але ми вирішили не чекати цього моменту“.

В АМЕРИЦІ

ДЕМОКРАТИЧНІ сенатори плянують поставити під голосування питання договору у справі світової торгівлі в тижні після Дня Подяки у листопаді. Провідники обидвох політичних партій ЗСА запевняють, що всі є згідні такий договір підписати однак ніколи не можна знати, як рішить Сенат, в якому є специфічні приписи щодо узгіднення пропозицій, які туди надходять. Президент Билл Клінтон обіцяв представникам інших держав, що пропозиція такого світового договору буде вирішена в ЗСА до кінця 1994 року.

НА ПІДСТАВІ ІНВЕСТИҐАЦІЙ американського щоденника „Сієтл Таймс“, які цей щоденник провадив впродовж 20 років, найбільш популярні американські літаки Боїнґ 737 літають маючи одну частину, яка може протікати і тим спрямовувати керму літака в іншому як треба напрямі. Щоденник також подає інші частини того типу літаків, які вимагають поправи. На підставі дослідів щоденника, 24 разів літаки Боїнґ 737 мусіли несподівано злітати на землю або повернутися із розпочатого вже лету, через недоліки у його частинах. Припускають, що саме це протікання у кермі літака могло бути причиною нещастя 8-го вересня біля Піттсбургу, в якому згинуло 132 особи.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ і Сенат відкинули пропозицію змінити закон у справі копалень, який існує ще від XIX сторіччя. Це сталося тому, що власники копалень не погодилися платити податків від металю, що його дістають у землі, яка є публічною власністю. Таке рішення є ще одною невдачею Президента Билла Клінтона і тих, що дбають про чистоту довкілля. Вони обіцяють в наступному році знова відновити старання про зміну закону.

РАФАЇЛЬ ІВАРРА, мехсіканець з походження, який вже 14 років проживає нелегально в ЗСА та закінчив саме середню школу в Каліфорнії, як найкращий студент, дістав тепер право перебування в ЗСА від іміграційного уряду і може тут залишитися. Іміграційний уряд рішив що Р. Іварра, як відмінний студент, якого прийняв ряд університетів на дальші студії, не є тягарем для держави тим більше, що він отримав повну стипендію на університетські студії.

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ ПРИВІТАЛИ МІНІСТРА Г. УДОВЕНКА

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Приїзд української делеґації під проводом новоіменованого міністра закордонних справ Геннадія Удовенка на відкриття 49-ої сесії ООН в Ню Йорку, українська громада прийняла з теплою сердечністю, знаючи добре Г. Удовенка з недавніх ще часів його постійного тут перебування, як постійного представника України в ООН.

Міністер Г. Удовенко промовляє до української громади.

В суботу, 24-го вересня, в ранніх годинах у приміщеннях українського консуляту мали нагоду запрошені генеральним консулом Віктором Крижанівським представники українських організацій міста Ню Йорку вперше привітали Г. Удовенка як міністра заграничних справ України і керівника делеґації України до ООН.

В неділю, 25-го вересня, широка українська громада на чолі із своїми духовними провідниками і представниками обидвох українських центрів, а це УКАРади і УККА привітали міністра Г. Удовенка та його найближчих співробітників святочним обідом, в приміщеннях Українського Народного Дому.

Святочну гостину відкрив президент УККА д-р Аскольд Лозинський, вітаючи достойного гостя від імени усіх присутніх. Він підкреслив, що сьогоднішній Президент України Леонід Кучма зробив влучний вибір, покликаючи на цей відповідальний пост людину з таким політичним та міжнародним досвідом. Він сердечно привітав Г. Удовенка з його поверненням до Ню Йорку, в якому так довго українська громада мала можливість з ним втримувати дружні зв'язки, а рівночасно привітав також тих членів делеґації міністра, що прибули разом з ним на зустріч з нашою громадою — Дмитра Табачника, керівника адміністрації Президента України і Бориса Олійника, голову для закордонних справ при Верховній Раді і зв'язків із СНД.

Від УАКР вітав міністра Г. Удовенка, Євген Стахів, який згадав коли в цій же самій залі прощала наша громада Г. Удовенка із його відкликом з посту керівника місії України в ООН у 1992 році. Тоді це було сумне прощання, получене зі здивуванням громади, що так досвідченого дипломата відкликають із ЗСА. Тепер усі радіють його новим завданням та тим, що Верховна Рада України затвердила його на пост міністра закордонних справ. Є. Стахів висловив надію, що міністер вияснить становище України до зовнішніх зв'язків і політику Уряду на майбутнє.

Після „многолітствія“ для гостя, він забрав слово, заявляючи, що йому приємно зустрітися з нашою так йому добре знаною громадою у своєму новому характері. Він представив своїх членів делеґації Д. Табачника та Б. Олійника, підкреслюючи при тому, що Президент Л. Кучма підбирає собі до співпраці молодих осіб, як ось Б. Табачника, якому щойно сповнилося 30 років. Г. Удовенко з приємністю підкреслив розсудливість нашої громади в діяспорі, яка, не зважаючи на політичні розходження, уміє там, де це потрібне співпрацювати та стояти плече об плече, як

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Б. Клінтон і Б. Єльцин в Об'єднаних Націях

26-го вересня ц. р. президент Билл Клінтон виголосив на сесії Генеральної асамблеї Об'єднаних Націй промову, в якій заторкнув три головні справи: потребу роззброєння у світі, ситуацію в Гаїті та дальший неспокій в Боснії з погіршенням ситуації в Сараєво.

Здаючи собі справу, що збройна інтервенція Америки в Гаїті, критикована в Америці та непопулярна в широкому світі, Президент намагався представити її як добро для гаїтянського народу і конечність зберегти правопорядок у міжнародному житті. Підкреслював, що це не була акція Америки, а Об'єднаних Націй і промовчав існування в світі численних інших диктатур, якими Об'єднані Нації і Америка не цікавляться. Закликав Об'єднані Нації відкликати існуючі економічні санкції в Гаїті та заповів, що Америка відновлює летунську комунікацію з Гаїті і дає дозвіл висилати туди грошові допомоги. Інформував, що в натупному році в Гаїті відбудуться нові президентські вибори і що роля Америки в Гаїті скінчиться, коли в половині жовтня цього року переїде туди демократичний президент Жан Бертран Арістід. Закликав Об'єднані Нації до дальшої дії в користь замирення в Боснії, звернувши увагу, що ситуація в столиці Боснії Сараєво знову погіршилася.

Промову Билла Клінтона характеризував прикметний йому пропагандивний стиль. Він кількакратно згадував конечність свободи людських прав, добробуту для всіх людей і т. п. фрази. Можна грубо сумніватися, чи виступ президента Б. Клінтона в палаці Об'єднаних Націй і при тій нагоді його відвідини чорної дільниці Ню Йорку Гарлему та пропаганда у користь перевибору нюйоркського губернатора Маріо Квомо збільшать послаблену популярність теперішнього Президента.

Того самого дня промовляв на пленарному засіданні Асамблеї Об'єднаних Націй президент Росії Боріс Єльцин. Говорив по-російськи з паралельним англомовним перекладачем. Б. Єльцин виступав у ролі миротворця. Конкретно пропонував, щоб головні західньоевропейські держави, Америка і Росія провели конференцію про можливості дальшого роззброєння у широкому світі. Виминав усе, що могло б звучати, як великодержавний імперіялізм, зберігаючи одночасно тон речника великої імперії. Як і президент Клінтон, його виступ на форумі Об'єднаних Націй був продиктований його, Єльцина, важкою ситуацією, яка створилася після останніх виборів до російського парляменту. Та фактичний союз скрайніх російських реакціонерів із комуністами диктує Єльцинові тактику речника великодержавної імперії з одночасним підкреслюванням миролюбности тієї імперії. Непритомні голосні виступи „російського Гітлера" В. Жириновського з погрозами третьої світової війни зробили погану прислугу Росії, і Єльцин рахується з цим.

Взагалі сесії Генеральної асамблеї Об'єднаних Націй не викликають великого зацікавлення. Створена після Першої світової війни Ліга Націй з осідком у Женеві збанкрутувала, бо не була в силі перешкодити вибухові Другої світової війни. Створені Об'єднані Нації як міжнародний апарат миру теж до тієї ролі не доросли. Вибухові третьої світової війни перешкодили не Об'єднані Нації, а заснований в 1949 році бльок Північно-атлантійського оборонного пакту (НАТО). Насправді Об'єднані Нації з їхньою Радою безпеки перетворилися на практиці в допоміжний чинник Америки. Майстром у використовуванні резолюцій Ради безпеки був колишній президент Джордж Буш.

Самі мешканці Ню Йорку і широкі кола американського суспільства не цікавляться скляним палацом ОН на Першій авеню, діяльністю і церемонійними нарадами в ньому. Це потоки слів, які не мають значення. Нікіта Хрущов гатив черевиком по столі на Генеральній асамблеї, а кубинський лідер Фідель Кастро виголосив раз на Генеральній асамблеї дев'ятигодинну промову.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Руденко

ЦЕЙ ДОВГИЙ МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕНЬ

I

Він, власне, щойно скінчився — місяць вересень, — а мені вже той день, коли після літніх вакацій дітваки побігли до школи, видається таким далеким, мов би цілий рік проминув. Чому б це з'явилася отака часова аномалія? Яка її справжня природа? Взагалі кажучи, час був і залишився явищем загадковим — ми й досі не знаємо його об'єктивної сутности. Одне достеменно відомо: коли мало подій та вражень, довжина часу зменшується — принаймні тоді, коли ти займаєшся спогадами. Кожен окремий день тягнеться нудно й довго, а всі твої дні вкупі буцімто перестають існувати. Так, скажімо, одноманітність тюремного життя навіть цілі роки зводить нанівець: всі вони сплющуються в один сірий довжелезний день. Зате наповнений подіями місяць роздимається в обсязі, мов дирижабль супроти дитячої кульки — стає таким довгим, що й у календарі не вміщається.

Отаким для мене став вересень 1994 року. Занотованих подій так багато, що не відомо, з чого починати їхній опис та аналізу. Доводиться просто відкинути геть розпухлий нотатник і покладатися лишень на пам'ять: що яскравіше запам'яталося, те й варте уваги.

Вона ж, пам'ять, видає на поверхню передовсім трагічні події: там, куди я бігав босоногим хлоп'ям, у шахтарському містечку Слав'яносербське, Луганської области, підземна глибочінь знову проковтнула понад тридцять міцних, повних сил і волі до життя чоловіків-годувальників. Коли солдати гинуть на війні — це страшно, але ж не так: всі вони з різних міст і сіл, матері десь оплачуть їх поодинці, не спілкуючись між собою. Але ж коли село або невелике містечко, як оте крем'янисте Слав'яносербське, втрачає відразу понад три десятки батьків, братів і синів, хати яких туляться одна до одної — з чим це лихо можна порівняти? Відразу ж з'являються цілі вулиці вдів, вулиці сиріт. Я починав своє життя з такої трагедії, мій батько також не повернувся додому. І війни не було, а всіх здорових, сильних чоловіків пожерла спільна могила.

Не встигли поховати шахтарів під Луганським, як п'ятеро загинуло під Донецьким. І причини, по суті, однакові: вибухнув метан. Це тепер трапляється так часто, як ніколи раніше. Шахтне устаткування застаріле, зношене, а вугільні родовища вироблені — треба закладати нові шахти. Та що ж робити з добре обжитими шахтарськими селищами — куди дівати людей? І це тоді, коли Україна задихається від енергетичної кризи. Уряд не знаходить іншого виходу, окрім підвищення заробітної платні шахтарям — її збільшено до 10 мільйонів купоно-карбованців на місяць. Багато це чи мало? В американській валюті це тільки 200 долярів. Та якщо згадати, що лікар столичної лікарні отримує 7-8 долярів на місяць (400 тис. купонів), то шахтарський заробіток може видатися величезним. Яка ж ти убога сьогодні, Україно рідна! Як і з чого живуть твої люди, котрі, по суті, позбавлені заробітків?

А таки ж якось живуть. І навіть непогано зодягнені й буцімто не голодні. Не без вийнятків, звичайно, але ж сумних вийнятків не бракує ніде, навіть у багатій Америці. Навчився український народ переживати всілякі кризи. Звик годуватися з-під ніг — тобто з маленьких клинчиків землі, де використовується передпотопна „техніка": лопата, граблі, сапка. Так він, наш народ горопашний, живе майже впродовж усього XX століття. Отож помиляється той, хто пророкує Україні загибель — Сталін своїм геноцидом навчив українців такої нездоланної живучости, якою не володіє жоден інший народ у світі.

Тим часом наш безнадійний купоно-карбованець, що простояв десять місяців на одному рівні й дозволив повірити, буцімто ми подолали інфляцію — той самий валюто-злидень, зневажений і упосліджений, помчав донизу, мов на ґринджолах з гори-ковзанки. Президент, прем'єр, голова парляменту перемовляються з цього приводу пташиною мовою, щоб їх не можна було зрозуміти, та люди вже зрозуміли: нові урядові особи на державному олімпі не принесли народові обіцяного полегшення. Якщо два місяці тому американський доляр коштував 35-37,000 купоно-карбованців, то сьогодні вдвоє більше. І не виключено, що в жовтні він досягне сотні тисяч або й перевершить цю суму. Оцінка Л. Кучми відразу ж пішла вниз — тільки й того, що незґрабною українською мовою він почав кликати в обійми Москви. Тільки й того.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЛИСТ ДО ПРЕЗИДЕНТА Л. КУЧМИ

Достойний Пан Леонід Кучма
Президент України
вул. Грушевського, 7
Київ, Україна

Достойний Пане Президенте!

Союз Українських Філателістів і Нумізматиків (СУФН) вітає Вас із вибором на Президента вільної України. СУФН є міжнародним філателістичним товариством, метого якого є об'єднувати усіх збирачів українських матеріялів та стимулювати дальші дослідження української філателії.

СУФН — це організація аполітична, яка вітає усіх колекціонерів, що посвятили себе справі сприяння українській філателії і нумізматиці. Члени нашого товариства користуються багатьма вигодами: добре ілюстрованим журналом („Український Філателіст"), цікавим бюлетенем, авкціонами, з'їздами, експертизою світової слави знавців української філателії, а також контактами з головними світовими філателістичними товариствами.

Будемо дуже радо співпрацювати з українським Урядом у справах випуску майбутніх українських державних марок. Просимо Вас скерувати нас до осіб, які відповідають за цю важну ділянку у Вашому Уряді. На нашу думку, випуск марок незалежної України буде мати велику пропагандивну вагу і велике зацікавлення у міжнародній філателії.

Бажаємо Вам успіхів у Вашій важкій, але корисній праці для вільної України і сподіваємося, що українська мова буде затверджена як єдина офіційна мова України.

З повагою,
Д-р Богдан Боднарук,
екзекутивний віцепрезидент

ЯК РОЗУМІТИ ВИСЛІВ „ОФІЦІЙНА" РОСІЙСЬКА МОВА В УКРАЇНІ?

Досі багато писалося про значення вислову й окреслення Президентом Леонідом Кучмою російської мови, як „офіційної" в Україні. Одначе ніхто, включно з Президентом, не дав ясного, вичерпного пояснення цієї мовної функції.

Насувається таке припущення найближче правди. Цілий евроазійський простір поділено на дві зони впливів — захід, що включає Польщу і є під впливом Америки, та схід під впливом Росії. Тому що на всіх зібраннях, з'їздах, конференціях західньої зони „офіційною" мовою є англійська, Москва домоглася з престижевих причин, щоб „не пасти задніх", щоб „офіційною" мовою у зустрічах держав східньої зони була російська мова.

Якщо у західній зоні представники якоїсь держави не розуміють англійської мови, то фахівці перекладають їм сказане на рідну мову, але „офіційно" наради проходять англійською мовою. Таких самих прав домоглася Росія і під її тиском Америка заставила Україну прийняти за „офіційну" мову — російську на всіх просторах впливів Москви.

Навіть, коли б зустрічі міжнародного характеру відбувалися на терені України, то вони велися б по-російськи з тим, що окремі фахові перекладачі передавали б присутнім чужинцям хід розмов англійською або іншою мовою.

Мабуть Президентові Кучмі було ніяково, що мусів піддатися тискові зовнішніх чинників і погодитися на „офіцій-ну" російську мову. Тому його відповіді на це питання були неясні, або ніякі.

Володимир Барагура
Вудгейвен, Н. Й.

Петро Часто

СОЛОДКА ОТРУТА ЛІВИЗНИ

I

На чергову перемогу лівих у парляментарних та й президентських виборах в Україні національно-патріотична еліта відгукнулася такою кінецьсвітньою журбою, що людям зі слабими нервами краще тих опіній не читати.

Отже, колишня дисидентка, три чутливі письменницькі натури і вчений-економіст.

Ірина Калинець: „Ми полишені Богом, ми посміховисько для світу, ми вічні раби своїх амбіцій й своєї малодушности. Боїмося назвати фарисеїв фарисеями, пустодзвонних властолюбців — сповпами побіленими, героїв — героями, а ворогів — ворогами. Ми не достойні своєї історії, свого великого проминулого, невинних жертв, що впали з волі катів нації, бо й найбільші нині — малодухи, не спроможні йти Голготою своїх переконань..."

Євген Гуцало: „Український народ — рідкісний народ. Переживши свою велич у період Київської Русі, він — велика нація! — перебуван і перебуває у стані хронічної стагнації, спромагаючись лише на окремі спалахи національного самоусвідомлення і державотворення... Український народ — рідкісний народ. Власне — який вимирає (півмільйона тільки цього року), який не має достойних керівників, котрі могли б вивести з кризи, аби ми сягнули бодай рівня життя однієї з відсталих африканських країн. Тому я виступаю з такою пропозицією. Адже є так звані Червоні книги, куди заносяться рідкісні представники фльори чи фавни з метою їхнього збереження. То нехай би Организація Об'єднаних Націй, враховуючи унікальність долі й унікальність нашого національного характеру, започаткувала Червону Книгу Народів, куди першим записала б саме український, з метою його збереження..."

Володимир Базилевський: „Може, ми на порозі тотального мазохізму як втрати свого „я"? Спазматичні зусилля окремих людей губляться у морі плебейства..."

Леонід Горлач: „Ловлю себе на думці: ніби якісь велетенські сатанинські сили розігрують шабаш, рвуться споконвічні усталені людські зв'язки зі землею і небом, люди розучилися тихо і спокійно говорити про свої буденні справи, ткацькі фабрики не встигають наткати полотна різних кольорів для виготовлення мітингових штандартів, усі щось обіцяють захриплими голосами — а людське в людині катастрофічно тане, а матері вже не хочуть народжувати дітей, боячись їх пускати у завтрашній день..."

Павло Жовніренко: „Чому все більше тих, хто зовсім недавно пропаґував незалежність, агітував за демократичних кандидатів, отримував прокльони від шовіністів і поламані ребра від ОМОН-у, тепер, оглядаючись навкруги і не бачачи змін, все частіше задають собі запитання: невже це та Україна, за яку ми боролися?!"

Не штрикаймо у незагоєні рани на нашій національній душі. Україну підняв з колін Бог, вона стоїть, похитуючись у чотири боки, на самому початку незалежного існування, у подвійному обручі несприятливих внутрішніх і зовнішніх обставин, під ногами в неї тяжкі колоди, що годі не спіткнутися, не зранити колін, не зневіритися, тому за три самостійні — нібито самостійні! — роки вона не спромоглася на вирішальний крок, якого так чекали від неї не забарвлені ні в праві, ні в ліві кольори маси народу — на крок економічний.

Сьогодні ми жахаємося перспективи повернення „химери соціялізму". Тим часом не в тому річ, що „вони" повернулися, а в тому, що ми впевнили себе, нібито вони вже пішли, що вони попадали, як переспілі грушки з груші. А суспільне дерево — то не тільки крона і плоди на ній, солодкі там чи гіркі, це ще й невидима, але розгалужена, потужна коренева система. Можуть осяяти наш небосхил дисиденти, носії чистого сумління, може вибухнути праведний бунт, однак не можна швидко переорієнтувати суспільну свідомість. До того ж, виявляється, вона здатна закорінюватися й у злий, отруйний ґрунт.

— А все ж дивно: після того, як соціялізм до самісінького дна виявив свою економічну неспроможність і гріх, що ту неспроможність постійно супроводив — придушення особистої ініціятиви, політичне насильство, для значної частини східньоевропейських і азіятських спільнот ця омана досі не втратила свого чару, як це бачимо на прикладі Польщі, Мадярщини, Литви, всієї Середньої Азії, Росії та й України також. Чому?

(Продовження буде)

Наталія Кібець

Осінь

Хитаються верби мов п'яні,
І листя навкруг золоте,
Це осінь, друзі кохані,
Зиму нам на крилах несе.

У серці пісень ще багато,
Неначе квіток у гаю...
Та осінь, моя ти багряна,
Чом швидко прийшла ти
на землю мою?!

Яр. Климовський

БОГОМ ОБДАРОВАНИЙ МИСТЕЦЬ

(У другу річницю смерти М. Мороза)

I

Михайла Мороза, одного з найвидатніших українських мистців-малярів, я мав нагоду й велику шану особисто пізнати в Регенсбурзі у воєнні роки. У тому таборі для переміщених осіб жило декілька визначних мистців-малярів — Луцик, Борачок, скульптор Капшученко й інші, але найбільшу увагу я звернув саме на Михайла Мороза. З ним приємно було перекинутись словом не лише на мистецьку тему, він умів захопити собою співрозмовця і міг говорити на кожну тему. З Морозом час від часу я зустрічався в домівці Літературно-Мистецького Клюбу. В неділі, в яких хор „Сурма" не виїздив концертувати, приємно було під час Служби Божої послухати Мороза, як він читав „Апостола". Коли хор „Сурма" виступав у Регенсбурзі, авдиторія бурхливими оплесками нагороджувала Мороза як соліста. Як таборяни ми зблизились у Регенсбурзі, коли я подарував мистцеві велику книгу-альбом зі світової слави мистцями-малярами. В реванші я одержав картину-краєвид, який прикрашує мою хату.

Моя розповідь про майстра пензля Мороза спирається на частих розмовах з ним самим і текстах Іллі Городецького та проф. Володимира Овсійчука.

Михайло Мороз, син Іллі та Параскевії, народився 7-го липня 1904 року в селі Пліхів на Тернопільщині у свідомій селянській родині. Був добровольцем-юнаком у Визвольних Змаганнях 1919 року. Пройшов тиф, був ранений. Середню освіту завершив у Львові. Вступив до Мистецької Школи Олекси Новаківського в 1923 р. У цій школі вивчали рисунок-малюнок, живопис, композицію, техніку, архітектуру. Читалися лекції з анатомії, хемії, історії мистецтва та літератури. Викладачами були Митрополит Андрей Шептицький, д-р І. Раковський, В. Залозецький, М. Вороний та інші.

У Мороза був витончений мистецький смак і творче горіння. Його талант могутнів з дня на день. Оволодів світлом й світлотінню. У школі під поглядом кольору не було йому рівних. Стремів до оригінальности й неповторности. Кольористичний хист Мороза Новаківський дуже цінив. Мороз завершив малярську школу 1927 р. В 1928-1930 роках був стипендіятом Митрополита Андрея Шептицького. Був студентом Мистецької Академії в Парижі Михайло Мороз пройшов повний курс теоретичних і практичних студій монументального та фрескового малярства. В академії залишилася його „Гуцульщина" як зразок.

У Парижі у вільні хвилини, мистець залюбки перебував у товаристві М. Глущенка, В. Хмелюка, С. Гординського, В. Перебийноса. Жив у добрих відносинах з відомим у світі мистцем А. Матіссом. Між іншим, Матісс називав Мороза поетом води. В той час Мороз із Гординським об'їхали Францію й оглянули багато музеїв. До вподоби Морозові припало малярство Сезанна. 1931 р. зі своїм професором Олексою Новаківським відвідали Італію. 1932 р. Михайло Мороз працював асистентом професора О. Новаківського.

В останні роки перед вибухом Другої світової війни Мороз проживав у Львові на Святоюрській Горі, малював портрети свого великого мецената. Мав розпочати виклади мистецтва, головним чином про церковне малярство, в Богословській Академії з осени 1939 року. Влітку був у Карпатах, малював „Празник у Прокураві", карпатські пейзажі, гуцулів і гуцулок. Там захопила його Друга світова війна.

1941 р. у Космачі Мороз одружився з Іриною Гаврищук. Два роки пізніше народився в них син Ігор.

1942 р. у Львові на мистецькій виставці відзначено картину Мороза „Сутінки".

Мистець дуже любив природу, особливо наші Карпати, гірське населення та гуцульський побут, що відбилося в його численних картинах — „Гуцульське весілля", „Колядники", „Водохреща" та інших.

Малюючи Китскільські гори, ринув думкою у Карпати, головним чином у Космач. Малював переважно мастихіном, вживав багато вохри, особливо восени. Об'єктом його малярського зацікавлення була дерев'яна церква св. Володимира в Глен Спей на "Верховині", а в Гантері — дерев'яна церква св. Івана Хрестителя.

З великою приємністю під час літніх вакацій я зустрічався з мистцем у Гантері, не так у пленері, як у неділю в гантерській церкві на хорах, де він радував мій слух, коли співав „Апостола", як „во время оно" в Регенсбурзі. Після Служби Божої, заїдаючи смачну перекуску в „Гражді", ми згадували „діпівські" часи.

Михайло Мороз, якщо йдеться про малярські жанри, був всестороннім, намалював теж чимало портретів. У портретах мазком добував не лише саму подібність, але також характер портретованої особи. З його портретів згадаємо Митрополита Андрея Шептицького, о. ігумена Климентія Шептицького, патріярха Йосифа I, єпископів Коциловського й Ніяраді, отамана Українських Січових Стрільців Никифора Гірняка, президента УНР Степана Витвицького, своєї дружини Ірини (кільканадцять портретів), сина Ігоря. Крім цього намалював чимало письменників, своїх приятелів, журналістів, акторів і співаків. Залюбки малював і дітей — „Дві сестрички", сина Ігоря, Мартусі Остапович. Згадаємо ще портрети Наталії Макаревич, Лесі Храпливої-Щур і Ганни Дмитерко-Ратич, що була в рядах УСС-ів. Між іншим, будучи з театром у Рогатині, я був гостем-нічліжаном у мешканні подружжя Ратичів. Господар дому, директор гімназії, був братом о. пароха в моєму рідному Тернополі.

Мороз теж був неабияким гумористом з невичерпним репертуаром жартів, дотепів, з незвичайною акторською подачею. У нього були дуже добрі задатки на актора, тим більше, що мав ще дуже добрий, приємного звучання голос.

Видатний мистець був у безпосередньому контакті з такими мистцями як Іван Труш, Петро Холодний, Олекса Грищенко, Олександер Архипенко, а коли був у Франції — Анрі Матісс.

Під час Другої світової війни картини Мороза виставлялися у Києві, Харкові та Москві. На еміграції — в Регенсбурзі на виставці був вирізнений між усіми українськими мистцями, що тоді виставлялися. Його картини експонувалися на виставках у Парижі й Амстердамі, у ЗСА — в Ню Йорку, Дітройті, Сиракюзах, Маямі, у Канаді — в Торонто, Монтреалі.

Коли говоримо про міста, в яких були виставлені картини Мороза, варто згадати його відзначення-нагороди — в Ню Йорку 1958 р., вдруге в Парижі 1962 р. (вперше в Парижі 1929 р.).

У з'язку з тим, що Мороз не тільки виставляв свої картини на українських виставках, його картини дивним-дивом були на міжнародних виставках у Південній Америці.

Престижеві нагороди Мороз одержав у 1951, 1958, 1961 і 1965 роках. Недаром М. Осінчук констатував: „Мороз вивів український колоритно-симфонізований пейзаж на світову арену".

(Закінчення буде)

Семінар, що прокладає шлях майбутнім лідерам України

Відомий факт, що в нашому буденному житті існує незабутній день, який за важливістю дорівнює дню народження. Для мене таким днем було 3-тє травня 1994 року, коли я отримав повідомлення про прийняття до Міддлбирі коледжу у Вермонті. Моя радість не знала меж! Я дійсно багато працював, готуючись до вступу в американські коледжі, і повна стипендія в одному з них була великою нагородою за мої зусилля. Моя праця не була єдиним фактором, що сприяв моєму успіху. Я щиро вдячний моїм батькам, які вірили в мене та допомагали мені. Але я також безмежно вдячний і Українській Студентській Асоціяції в ЗСА за надану можливість вступу до коледжів ЗСА.

Цього літа я мав нагоду підтвердити свою відданість цій організації, коли запропонував допомогу у проведенні літнього семінару 1994 року Української Студентської Асоціяції, мета якого ознайомити студентів України з процесом вступу до навчальних закладів ЗСА. Включити якомога більше студентів до іспитів, з метою вибрання найкращих для участи у семінарі, завжди було основною метою нашої організації. Для цього влітку 1993 року асоціяція провела „Шкільний магнет-проєкт", який включав налагодження зв'язків з найкращими середніми школами шістьох міст України, що мали „притягнути" до себе найбільш талановитих студентів. В результаті цього, до першої тури іспитів було вибрано 500 високоосвічених учнів, з яких координатори семінару мали вибрати 200 найкращих. Координатори зробили дуже багато для успіху семінару. Вони являються студентами, що були зараховані до престижевих навчальних установ ЗСА та мають добрий досвід у процесі вступу до них.

Наступна рунда іспитів включала такі елементи, як тест TOEFL (англійської мови, як іноземної) та інтерв'ю. Щоб задовольнити наші вимоги, студенти повинні були мати відмінні знання англійської мови, найкращі академічні оцінки та величезну мотивацію. Асоціяція вважає, що тільки такі студенти мають шанси на отримування фінансової допомоги коледжів. Ми, координатори, мали бути дуже об'єктивними, коли вибирали 34 студентів для безпосередньої участи у семінарі, і були дуже задоволені ними. Студенти мали різноманітні академічні та позаклясові зацікавлення, унікальні особистості. Але рисою, що їх об'єднувала, було їхнє бажання отримати американську освіту.

Семінар розпочався 5-го липня, в середній школі ч. 57 Києва та мав тривати 12 днів. Програма семінару включала в себе лекції та зустрічі студентів з їхніми дорадниками. Лекції були представлені дуже унікально. На них відбувався диспут між лектором й опонентом, коли перший викладав інформацію, а другий мав доповнювати те, що було пропущено. В результаті цього, студенти отримали повну та об'єктивну інформацію з таких тем як: „Як написати найкраще есей", „Як найкраще підготуватись до складання іспитів". Кожний координатор також був ще й академічним дорадником, працюючи з декількома студентами.

Я ніколи не забуду годин моєї праці з моїми студентами, інтелектуальний потенціял та бажання вчитися яких справило на мене незабутнє враження.

Після лекцій та співпраці зі своїми академічними дорадниками, студенти працювали з підручниками. Під час останнього дня семінару, ми провели невеличкий іспит, щоб перевірити рівень знань одержаний студентами і були дуже задоволені результатами нашої праці.

Від імени студентів та координаторів літнього семінару-1994 Української Студентської Асоціяції, я хочу висловити щиру подяку президентові асоціяції д-рові Орішкевичеві за його допомогу та підтримку. Я також хочу подякувати Українському Народному Союзові та його предсідникові Улані Дячук за допомогу у проведенні семінару.

Олександер Дубок
Знаменка, Україна

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

При святочному столі сидять (зліва) В. Олійник, Г. Удовенко і Д. Табачник.
(Світлив ред. Р. Воронович)

ось саме тепер, де УККА і УАКР спільно і логічно діють на користь української держави. Він запевнив що Президент Л. Кучма робить все в тій цілі, щоб Україна розвивалася як незалежна держава і переходила постепенно на демократичну систему. Як головні точки майбутньої політики, промовець поставив українізацію промисловости, прийняття нової конституції, перебудову економічну і підготову нових кадрів для політичного і економічного розвитку держави. Маючи багатий досвід на зовнішньому політичному полі Г. Удовенко уважає, що треба брати досвід інших держав, але не беззастережно на ньому взоруватися, а творити власні шляхи.

У відношенні до Росії, Україна повинна бути рівноправним партнером і тут не може бути ніхто старшим чи молодшим. Це треба підкреслити у близьких вже дальших переговорах із представниками Росії. На думку міністра відносини із ЗСА тепер є кращі, як були досі, на що вказує також привітання Президента Билла Клінтона з приводу третьої річниці незалежности України. Він апелював до української громади, щоб допомагала у зміцнені контактів з політичними колами ЗСА, які конечні саме тепер перед відвідинами в ЗСА Президента України, як також просив представників нашої громади достойно прийняти тут Президента держави в часі його перших відвідин, на які увесь нарід покладає великі надії. Вкінці міністер подякував сердечно українській спільноті в ЗСА за підтримку із заввагою, що хоча Україна переживає тепер трудноці, але з таким прагматичним Президентом є надія на краще.

Д. Табачник, який на прохання Г. Удовенко забрав після нього слово, подякував від адміністрації Президента українській громаді тут за допомогу, яку вона дає Україні і просив не мати невласних застережень до особи Президента. Розважні та вишколені люди, що тепер перебрали пости біля президента і він сам працюють над двома найважливішими проблемами, а це економічною незалежністю і поборюванням організованої злочинности. Це найбільша загроза для Україн, але Президент з допомогою усіх зможе їх перебороти. В. Табачник цитує слова Л. Кучми, який сказав: „Не на те беруся за владу, щоб наді мною був ще хтось інший!", Це хіба розв'язує усі сумніви, що відчувається в народі, якому Президент у виборчій кампанії ніколи не обіцяв, що буде відразу краще.

Президент УККА д-р А. Лозинський, закінчуючи цю частину зустрічі, підкреслив молодий вік В. Табачника, його знання як історика та наукові праці, які він вже має опубліковані. Також представив Б. Олійника, як голову комісії для закордонних справ і проголосив його доповідь у вівторок в приміщеннях УНДому, як також доповідь у суботу 1-го жовтня голови Верховної Ради Олександра Мороза. Ведучий представив також присутніх у залі генерального консула Віктора Крижанівського з дружиною, консула Миколу Кравченка з дружиною, представника Авіялінії Україна Леоніда Погребняка і директора бюра Авіялінії Україна в ЗСА Миколу Кравця.

Святочний обід поблагословив парох св. Юра в Ню Йорку о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, зворушливою, відповідною до настрою, молитвою, а після закінчення обіду присутні мали ще нагоду ставити гостям питання, на які вони відповідали.

В середу, 28-го вересня Г. Удовенко виголосив перед збором 49-ої асамблеї ООН своє слово, у якому наголосив передусім рішення України іти надалі шляхом розбудови незалежної держави і ствердив, що повернення України до ситуації, яка існувала в колишньому СССР є неможливе. Він також вимагав від інших держав, що мають нуклеарну зброю, запевнення безпеки і адекватну економічну та технічну допомогу, тоді коли Україна з власної непримушеної волі позбудеться нуклеарної зброї.

Того самого дня увечорі в приміщенні представництва України до ООН міністер Г. Удовенко приймав гостей із міжнародних кіл членів ООН та української громади. Господарем зустрічі був Вадим Гудима в. о. постійного представника України при ООН.

У дальших плянах делегації з України на сесію ООН ще стоять відвідини столиці країни та розмови з її найвищими представниками.

ДОПОВНЕННЯ

„Відкритий лист до Президента України Леоніда Кучми", надрукований у „Свободі" (ч. 183 з 27-го вересня ц. р.), підписала також Анна Процик, науковий секретар УВАН. На жаль, через комп'ютерний „чортик", її прізвище не потрапило в газету. — Ред.

СПЕЦІЯЛІСТИ НЕДУГИ рака подали до відома Сенату і Палати Репрезентантів, що коли не буде драстичних змін у політиці поборювання цієї недуги і загальної можливості її лікування, до п'яти років рак буде найбільшим вбивцем в цій країні. Минулого року законодавці ЗСА доручили розглянути окремій комісії чому після того, як на ракові досліди видано від часу президента Ричарда Ніксона 23 біл. дол., ракові недуги зростають, а не маліють.

БІЛЬШІСТЬ СТАНЦІЙ із пальним в Ню Йорку та околиці піднесла свої ціни на 5 центів за гальон. Однак сподіються, що ціни ще піднесуться на 25 центів в найближчих трьох місяцях. Це тому, що 1-го жовтня увійшли в життя закони про очищення пального у зимові місяці від шкідливих газів.

Мистець з України в Мишиґені

Володимир Майорчак народився 18-го жовтня 1960 року у Львові. Малювати почав Володимир з раннього дитинства, вступив до духовної школи, опісля, до вищого Львівського Ліцею ім. І. Труша, який закінчив в 1979 році з відзначенням. Опісля поступив до Львівського Поліграфічного Інституту ім. Г. Федорова, який закінчив 1989 року. Починаючи з 1987 року, Володимир працює у церковно-монументальному живописі та іконостасі, реставруючи занедбані і зруйновані владою церкви.

В. Майорчак

Починаючи від 1989 року, виїжджає за кордон на мистецьку працю, де виконав розписи хрещення України у церквах. Також виконує реставрації іконостасів. Бував з виставкою в Німеччині, Франції, Бельгії і інших державах, де його твори втішалися великою популярністю.

Тепер живе в Дірборн Гайтс, Миш., де плянує свою виставку на початок жовтня.

Адріян Блюй

Прийнято...

(Закінчення зі стор. 1)

чистий прихід є призначений на беатифікаційний фонд Слуги Божожго Андрея. Інтенція благородна і потрібна.М. Галів запропонував, щоби Фінансову комісію поширити, крім Петра Теребецького включити Юрія Штогрина і Василя Сосяка, що й прийнято.

Чеки слід виставляти на: U.P.S. — Sheptycky і переслати на адреси: G. Shtohryn, 92 Second Ave. Apt. 5, New York, N.Y. 10003 або покласти в Українській Кредитовій Кооперативі „Самопоміч" на число конта 19964-000, U.P.S.-Spehtycky.

В пляні відзначення 50-річчя смерти Слуги Божого Андрея є також влаштування виставки портретів, світлин, документів і відповідних експонатів, яка повинна відбутись у галерії ОМУА 136 Друга авеню. Точний час буде поданий в окремому повідомленні. Запропонований рамовий плян був прийнятий учасниками зустрічі Тепер завданням Ділового комітету випрацювати всі подробиці намічених проєктів і їх завершити.

Подаємо список осіб, поазбучно, присутних на зустрічі: сестра Бернарда, ЧСВВ, Марія Василик — ОЖ ОЧСУ, Теодор Воляник — Фундація УВУ, Іван Вітюк, — 34-ий Відділ ООЧСУ, Петро Гарайда — Організація Оборони Лемківщини, Андрій Закревський — Товариство „Броди-Лев", Роман Комарницький — Український Спортовий Клюб, Володимир Корнага — Пласт, Станиця Ню Йорк, Стефанія Косович — Окружна управа СУА, Оксана Луцька, Окружна рада „Провидіння", Юрій Малаховський — Українське Патріярхальне Т-во, Лідія Магун — 1-ий Відділ СУА, Тетяна Рабій — Марійська Дружина, Василь Сосяк — хор „Думка", Володимир Сохан — Український Народний Союз, Галина Цігаш — 64-ий Відділ СУА, Микола Чорний — Об'єднання колишніх бандуристів, Марія Штогрин — Клюб Сеньйорів при „Самопомочі"; члени Ділового комітету: М. Галів, Ярослава Геруляк, Марія Клячко, Василь Никифорук, Зеновія Никифорук, Ева Піддубчишин, Іван Сєрант, Юрій Штогрин. Неприсутні оправдані Евген Гановський — Головна управа ООЧСУ, Мирослав Шмігель — Об'єднаний Комітет в Ню Йорку, Наталія Дума — Товариство „Самопоміч", о. парох П. Пащак, Адріян Британ, Ольга Кузьмович, Марія Решітник , Петро Теребецький.

Організації, які не є включені до широкого Громадського комітету для відзначення 50-річчя смерти Слуги Божого Андрея, а бажали б бути виключені просимо зголоситись на адресу секретаря Василя Никифорука: 3543, 72 St, Jackson Hights, N. Y.s, 11372

УСВТ „Чорноморська Січ" в новому спортовому сезоні

Першою ланкою, що розпочала новий спортовий сезон в цьому ювілейному для Т-ва році, є ланка копаного м'яча. Приємно, що провід ланки збагатив її новою дружиною, якою є жіноча-вперше в історії-поруч першої чоловічої дружини УСВТ „Ч. Січ" буде репрезентована теж в найвищій клясі жіночого футболу в стейті Ню Джерзі.

Перша чоловіча дружина вже закінчила підготовчий цикль до нового сезону, в якому на закінчення відбула дві товариські зустрічі і обидві виграла високими вислідами. В цьому сезоні провід Гарден Стейт Ліґи значно збільшив свою півпрофесійну дивізію, прийнявши до неї чотири сильні клюби: Клюб Інтернашенел, польський „Фальконс", Воллінґтон С.К. і Бейон С.К. В зв'язку з цим дружини тієї дивізії є поділені на дві рівнорядні групи: „Південь" і „Північ", обидві по сім клюбів. На початку змагання проходитимуть в обидвох групах і по одній зустрічі між групами. На закінчення дружини, що займуть 1-2 місця в обидвох групах, відбудуть фінальну серію за звання чемпіона дивізії.

Згідно з календарем дивізії „Ч. Січ" має визначені на першу половину сезону зустрічі:

25-го вересня — на площі Фарчерс Ґров в Юніон з клюбом „Мілян".

9-го жовтня — в Перт Амбой з місцевим польським клюбом З.П.А.

16-го жовтня — виїзд з клюбом „Інтернашенел".

23-го жовтня — на площі Фарчерс Ґров в Юніон з клюбом „Ред Овк Девилс".

30-го жотвня — на площі Фарчерс Ґров в Юніон з клюбом „Воллінґтон".

6-го листопада — на виїзді з польським клюбом „Фальконс".

13-го листопада — на виїзді в Трентоні з місцевим німецьким клюбом „Кікерс".

Якщо йдеться про склад дружини „Ч. Січі", то в ньому, як і минулих роках, переважатимуть футболісти українського походження, в більшості — власні вихованці. Провідник ланки Михайло Паливода заповнив окремі позиції в дружині новими футболістами, між якими досі добре себе показали воротар М. Капель, напасник — О. Єменез і помічник Х. Рід. Крім них в складі дружини започаткують сезон В. Науменко, Р. Кохановський, П. Паливода, П. Борецький, Я. Твардовський, Г. Сергіїв, Й. Ярошевич, М. Варянка, М. Десросір, Е. Рамірез, І. Паливода.

Жіноча дружина, що деб'ютувала вже на Українському фестивалі, де виграла перше місце, відбуватиме свої домашні ігри на площі в Гілсайді. В проводі тієї дружини працюватимуть Б. Дорч — провідниця, С. Ґолдман — тренерка і Михайло Паливода — головний тренер. При цій нагоді провід футбольної ланки „Ч. Січі" закликає усіх українських футболістів і футболісток в північному Ню Джерзі, що виступають в чужих клюбах, перейти до наших дружин. Зголошуватись можна до провідника ланки на телефони: (908) 353-2169 (вечорами), або (908) 355-4356 (в день).

Юнацькі дружини „Ч. Січі" — чемпіони і віце-чемпіони своїх дивізій, розпочнуть свої лігові ігри пізно восени і кінчатимуть на весні. В зимових місяцях вони виступатимуть у турнірах в закритих залях. Провід юнацької футбольної ланки „Ч. Січі" і її тренер Ігор Чупенко закликають тих українських юнаків, що опинилися в чужих клюбах, перейти до складів наших юнацьких дружин. Кандидати можуть зголошуватися до провідника Олега Колодія, число телефону: (201) 763-1797.

О.Т.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Ювілеїні святкування УСВТ „Чорноморська Січ"

Закінчення ювілейних святкувань 70-річчя УСВТ „Чорноморська Січ" відбудеться в суботу, 22-го жовтня 1994 року, в залях Голідей Інн в Бриджвотер, Н.Дж. Святкування розпочнутся товариським коктейлем в год. 6-ій вечора, після якого в год. 7-ій буде ювілейний бенкет. В часі бенкету, згідно з пляном Комісії Відзначень, будуть вручені заслуженим діячам Т-ва ювілейні пляакети. Усім аткивним спортовцям „Ч. Січі" ланок: футболу, відбиванки, тенісу, плавання, шахів — будуть вручені ювілейні медалі і грамоти. Такими ж нагородами будуть вшановані колишні змагунки й змагуни згаданих ланок.

Після бенкету відбудеться для усіх гостей танцювальна забава під звуки популярної оркестри „Темпо".

Ювілейний комітет УСВТ „Чорноморська Січ" щиро запрошує на ці святкування усіх прихильників цього заслуженого для українського спорту і нашої громади Т-ва, представників братніх спортових осередків, суспільно-громадських організацій. УСВТ „Ч. Січ", як відомо, віддано працює з нашою молоддю на спортово-виховній ниві і, крім цього, вагомо співпрацює в процесах відродження спорту в Україні. Воно вповні заслуговує на підтримку всього українського громадянства. Зголошення на ці ювілейні святкування можна висилати на адресу: UAEA „Chornomorska Sitch", 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

В суботу, 8-го жовтня, відбудуться Загальні збори УСЦАК

Чергові Звичайні загальні збори Української Спортової Централі Америки і Канади відбудуться в суботу, 8-го жовтня ц.р., в приміщеннях оселі УБСоюзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й. Згідно з програмою Зборів, в суботу у полудневих годинах відбудеться реєстрація делеґатів (по три від кожного спортового осередку і молодечих організацій), після чого розпочнуться ділові наради, звітування уступаючих членів Управи, ланкових і Контрольної комісії. Після дискусії над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі відбудуться вибори нової Управи на чергових два ділові роки. У вечорі в часі спільної святкової вечері-бенкету, яким буде відзначено 40-річчя УСЦАК, відбудеться відзначення заслужених діячів Централі. В неділю ранком, після спільного сніданку, учасники зборів роз'їдуться домів. Провід Управи УСЦАК закликає усі українські спортові осередки вислати на ці Загальні збори своїх репрезентантів.

УСО „Тризуб" починає сезон

Футбольні дружини, перша і резервова, УСО „Тризуб" у Філядельфії, знову будуть виступати цього сезону в Юнайтед Сакер Ліґ Пенсильвенії. Перша дружина, чемпіон — в 1993-1994 рр., відіграє 21 лігових змагань. Два змагуни-студенти, яких „Тризуб" спровадив минулого року з України, а саме Андрій Сапуга і Сергій Данів, будуть знову грати в біжучому сезоні. Менаджером першої команди і резерви є Михайло Юрчак, тренером Юрій Монтаґ. З дружинами молоді „Тризуб" виступить зі шістьма командами у віках: 8, 9, 10, 14 і 19 років і юначки до 16-ти років. Відповідальні за молодечі дружини є Стефан Кундаревич і Іван Німчук.

Тенісова ланка спонзорує свій традиційний турнір, який відбудеться 1-2-го жовтня ц.р. на „Тризубівці".

Календар змагань 1-ої дружини і резерви на „Тризубівці" при Кавнті Лайн ровд, Ловер Стейт ровд, Горшам, Па.

11-го вересня — з клюбом „Америка". 25-го вересня — з клюбом „У.Ґ.Ґ."

16-го жовтня — з клюбом „В.Е.", 6-го листопада — з клюбом „Фенікс".

20-го листопада — з клюбом „Данубія". Початок змагань 1-ої дружини год. о 2:30 по полудні, резерва — год. 12:30 по полудні.

Адріян Гаврилів

Statement of Ownership, Management and Circulation
(Required by 39 U.S.C. 3685)

1A. Title of Publication: Svoboda
1B. Publication No.: 0 2 7 4 6 9 6 4
2. Date of Filing: Sept. 30, 1994
3. Frequency of Issue: Daily except Sunday, Monday & Holidays
3A. No. of Issues Published Annually: 249
3B. Annual Subscription Price: $30.00 Members; $55.00 non-Members
4. Complete Mailing Address of Known Office of Publication: 30 Montgomery St., Hudson County, Jersey City, NJ 07302
5. Complete Mailing Address of the Headquarters of General Business Offices of the Publisher: 30 Montgomery St., Jersey City, NJ 07302
6. Full Names and Complete Mailing Address of Publisher, Editor, and Managing Editor (This item MUST NOT be blank)
Publisher: Ukrainian National Association, Inc. 30 Montgomery St, Jersey City, NJ 07302
Editor: Zenon Snylyk, 232 River Bend Road, Berkley Heights, NJ 07922
Managing Editor:
7. Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed.)

Full Name	Complete Mailing Address
Ukrainian National Association, Inc.	30 Montgomery St. Jersey City, NJ 07302

8. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages or Other Securities (If there are none, so state)

Full Name	Complete Mailing Address

9. For Completion by Nonprofit Organizations Authorized To Mail at Special Rates (DMM Section 424.12 only)
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)
(1) [X] Has Not Changed During Preceding 12 Months (2) [ ] Has Changed During Preceding 12 Months (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)

10. Extent and Nature of Circulation (See instructions on reverse side)	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	Actual No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
A. Total No. Copies (Net Press Run)	12,600	12,600
B. Paid and/or Requested Circulation 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	277	277
2. Mail Subscription (Paid and/or requested)	11,228	11,228
C. Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 10B1 and 10B2)	11,505	11,505
D. Free Distribution by Mail, Carrier or Other Means Samples, Complimentary, and Other Free Copies	174	174
E. Total Distribution (Sum of C and D)	11,679	11,679
F. Copies Not Distributed 1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing	921	921
2. Return from News Agents	--	--
G. TOTAL (Sum of E, F1 and 2—should equal net press run shown in A)	12,600	12,600

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner: [signature]

ЗМІНА АДРЕСИ
До Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

Прошу змінити мою адресу
❑ „Свободи"
❑ "The Ukrainian Weekly"
❑ „Веселки"

Моя СТАРА АДРЕСА була:
Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

На зміну адреси проситься ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО ГУБКА член УНС Відд. 221-го Т-ва ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл. помер 29-го травня 1994 року на 78-му році життя. Нар. 1917 року в Пацятиці, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Параску. Похорон відбувся на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Карачевський, секр.

ІВАН ШАПРАН член УНС Відд. 358-го Т-ва „Львів" в Клівленді, Огайо помер 22-го травня 1994 року на 88-му році життя. Нар. 1906 року на Україні. Членом УНС став 1960 року. Похорон відбувся 27-го травня 1994 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Зенон Голубець, секр.

ДМИТРО ГАНУЩАК член УНС Відд. 127-го Т-ва ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й. помер 14-го червня 1994 року на 77-му році життя. Нар. 6-го листопада 1916 року в Україні. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку двох синів Богдана і Михайла, 8 внуків і родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі св. Матея в Баффало, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Кетлін М. Ланц, секр.

ЕМІЛІЯН КІНДЗЕЛЬСЬКИЙ член УНС Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ньюарку, Н.Дж. помер 26-го травня 1994 року на 89-му році життя. Нар. 1905 р. в Україні. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Клявдію. Похорон відбувся 30-го травня 1994 року на цвинтарі в Ґлен Спей, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ШІЛІ член УНС Відд. 237-го Т-ва ім. Святого Духа в Честері, Па. померла 15-го червня 1994 року на 82-му році життя. Нар. 18-го березня 1912 року в Честері, Па. Членом УНС стала 1930 року. Залишила у смутку дочку Глорію Ді Джакоббе. Похорон відбувся 19-го червня 1994 року на New Cathedral Cemetery в Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Бетті Паньків, секр.

РИЧАРД БОРОВСЬКИЙ член УНС Відд. 217-го Т-ва ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й. помер 7-го липня 1994 року на 57-му році життя. Нар. 8-го травня 1937 року в ЗСА. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку брата Ларі і вуйка Дружинського. Похорон відбувся 12-го липня 1994 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефан Прийма, секр.

✻ ПРАЦЯ ✻

ПОТРІБНА
жінка 25-50 років до опіки над двома хлопцями 8-15 років.
Домашня праця обов'язкове варіння, добрі умови проживання та платня.
Тел. від 10-ої ранку до 5-ої год. веч.
Питати: Ms. Rita (Ріта)
1 (212) 533-2756

✻ ДО ВИНАЙМУ ✻

ДО ВИНАЙМУ
3 кімнатне помешкання від 1-го жовтня.
Irvington, N.J.
Тел. (201) 912-9340

✻ РОЗШУКИ ✻

Ліда Лотоцька-Дідик пошукує **Лесю Нагукову (дівоче прізвище) і її брата д-ра Нагукового.**
Тел. 1 (708) 383-8314 або писати до: Roman Pachovsky, 1119 N. Ridgeland Ave., Oak Park, IL. 60302.